

„La Biserica Ursuline din Sibiu au coborât îngerii” – interviu cu prof. univ. dr. ANCA SÎRGHIE

(Costin Popa – 25 octombrie 2012)

Costin Popa: Stimată doamnă, luna octombrie la Sibiu a devenit tradițională pentru cursurile de măiestrie de care vă ocupați în mod direct, conceptual și organizatoric. Când a demarat proiectul? Care au fost participanții-țintă?

Anca Sîrghie: În zilele înșorite ale acestui octombrie s-au împlinit șapte ani de la prima ediție a Cursului Internațional de Măiestrie Instrumentală de la Sibiu, consacrat unei largi deschideri a talentelor de la 7 la 30 de ani, atât din țară cât și din străinătate. S-a bucurat de interes, datorită calității înalte asigurate prestației instrumentale, care și-a propus de la debut să respecte dictonul „Non multa, sed multum”.

Profesorii au susținut cursuri de măiestrie, în care s-a valorificat din plin experiența lor de tehnică artistică dobândită într-o întreagă viață dăruită muzicii. Așezat sub semnul unui continuu asalt al calității interpretative instrumentale, cursul aduce la Sibiu anual între 20 și 25 de tineri participanți, veniți din cele mai diferite orașe ale țării. Selecția a trebuit să fie făcută cu rigoare, astfel încât cei cinci profesori, atât de generoși în inițiativa lor, să se poată ocupa realmente de fiecare tânăr instrumentist înscris. Cursul propriu-zis s-a desfășurat timp de șapte zile de muncă intensă, concretizată atât în ore individuale cât și în demonstrații colective, la acestea fiind invitați să participe toți tinerii cursanți. S-a creat un spirit de echipă, cu sentimentul că arta poate asigura o coeziune între cei ce o slujesc. Se poate spune că cea de-a șaptea ediție, 11-20 octombrie, a fost mai largă ca anvergură decât precedentele.

C. P.: Sub ce egidă s-a desfășurat?

A. S.: Masterclass-ul sibian a solicitat un moment organizatoric de prospectare la nivel zonal, național și chiar internațional, având drept scop sensibilizarea unor noi centre de pedagogie muzicală, absente în edițiile precedente. Egida instituțională a rămas aceeași, ca dovadă a seriozității de care se bucură acest eveniment muzical național, cu participare internațională. A fost cofinanțat la câteva ediții de Consiliul Local Sibiu prin Primăria și Casa de Cultură a Municipiului și așezat sub egida unor prestigioase instituții de cultură din orașul nostru, respectiv Filarmonica de Stat, Liceul de Artă, Teatrul Gong, cărora li s-a alăturat Liga Culturală „România-Franța”, al cărei președinte sunt. Cu responsabilitatea atât de grea a organizării anuale a evenimentului, Masterclass-ul Instrumental Internațional din 2012 a avut parte de o infuzie a noutății, care i-a sporit calitatea.

C. P.: Ce profesori ați invitat în acest an?

A. S.: Cursul are o formație stabilă de maeștri ai didacticii instrumentale veniți din puncte cardinale diferite ale Europei ca să stea la dispoziția tinerilor talentați din România, dar nu exclusiv, căci în toate edițiile au fost acceptați și cursanți din alte țări, precum Germania, Spania, Republica Moldova etc. Ne întristează faptul că tocmai ctitorul ideii acestui curs, dăruit programatic cu generozitate tinerilor români de talent instrumental, pianistul Iustin Oprean de la Școala de Muzică din Bonn, a murit acum doi ani și regretăm că nu se mai află cu noi ca să se bucure de progresul pe care îl face proiectul, de la o ediție la alta.

În formația acestui masterclass de la bun început au fost prezenți la vioară eminenta profesoară Adelina Oprean, de la Academia de Muzică din Basel și maestrul violoncelist Cristian Florea, o prezență de reputație europeană pe axa Spania – Republica Moldova. În acest an, Adelina Oprean și-a format o asistentă de certă valoare, pe Ramona Tălcean Jannert, pe care o va invita să o secondeze și la edițiile viitoare. Adelinei Oprean i s-a alăturat în ultimii doi ani și colegul ei de la conservatorul elvețian, Adrian Oetiker, pianist, care a susținut și partea solistică a Concertului pentru pian nr.5, „Imperialul” de Beethoven, în cadrul programului Filarmonicii de Stat din Sibiu

În 18 octombrie, când geniala partitură s-a bucurat de o abordare personală, ce a pus în valoare mai ales pasajele de minuțioasă dantelărie muzicală. Cursul Internațional de Măiestrie Instrumentală de la Sibiu s-a bucurat în toate cele șapte ediții de prestația maestrului violoncelist Cristian Florea, prea puțin solicitat în această ediție de celiștii români tineri, pe care îi așteptăm mult mai numeroși la edițiile viitoare. Excepțională a fost și pianista-corepetitoare Verena Louis din Germania. Neîndoios, ea s-a dovedit persoana cea mai solicitată a echipei. Nu a venit pentru prima dată la Sibiu, ci este încadrată minunat în colectivul artistic al masterclass-ului. Unanim apreciată, ea a fost o coechipieră de nădejde, pe care o vom mai invita și la edițiile viitoare. O nouă prezență la curs a fost pianista Steluța Radu, profesoară la Academia de Muzică din București, care a preluat lecțiile de muzică de cameră, pregătind duo-urile galei finale.

C. P.: Care a fost structura cursurilor, cum a fost gândită?

A. S.: Axat pe exerciții de măiestrie interpretativă, dimineața de la ora 10 la 13 și după prânz între orele 15 și 18 în Sala mică a Filarmonicii de Stat din Sibiu pentru secțiunea vioară, la Teatrul Gong și la Liceul de Artă pentru secțiunile pian și violoncel, cursul ne-a adus în prim-plan talente de excepție. Conform unei optici moderne, s-a lucrat individual cu fiecare cursant și apoi în colectiv, astfel că participanții au fost alternativ auditori ai colegilor de curs și interpreți, dar și spectatori ai propriilor maeștri.

Nu au lipsit din program nici momentele de gimnastică, necesare bunei desfășurări ale unei activități instrumentale optime. A fost învinsă orice prejudecată în dialogul maeștrilor cu cursanții, dialog care prin tradiție stă sub semnul unei comunicări depline, căci pianistul și profesorul Adrian Oetiker s-a apropiat de micuța Maya Brumar, 7 ani, cu atâta intuiție psihologică, încât a făcut-o să înțeleagă ce rol are trăirea emoțională în interpretare.

C. P.: Minunat! Cred că le-ar face plăcere cursanților să mai amintiți câteva nume...

A. S.: Printre cei activi s-au numărat Maria Jurca, venită în anii precedenți de la Liceul „Sigismund Toduță” din Deva, iar acum continuându-și pregătirea la Colegiul „George Enescu” din Capitală, oraș unde studiază și Ioana Elisabeta Olteanu. Andreea Maria Greluș este elevă la Liceul de Artă Sibiu. De la licee omoloage au venit, ca și în anii precedenți, Emilia Botezatu din Constanța, Anna Tucker din Cluj-Napoca, Ștefan Bădițescu din Rm. Vâlcea. I-am remarcat pe Caius Hiticaș din Bistrița, David Tomas și Martha Trombitaș din Tg.Mureș, Dana Anna din Slatina. Din Spania a sosit Marta Sevilla și profesoara ei Ludmila Răilean. Lor li s-au alăturat instrumentiști deja formați, precum Marian-Radu Barabancea din Ploiești și soții Jannert din Cluj-Napoca. Revelația concertului final a fost pianista de 7 ani Maya Brumar de la Sibiu.

C. P.: Așadar a existat și o gală de încheiere a cursurilor?

A. S.: Desigur, subintitulată Concertul Micilor Maeștri, încununată de aplauze și binemeritate flori, însumând lucrări variate din repertoriul clasic și contemporan al unor compozitori precum Jean Marie Leclair, Mircea Chiriac, Friedrich Seitz, J. F. Burgmüller, Th. Oesten, Johann Sebastian Bach, Mozart, Dvorak, Mendelssohn, Elgar, Sibelius, Paganini, Lalo, Enescu, Șostakovici, citați aici în ordinea intrării în programul concertului final. Au evoluat talentații elevi Maria Jurcă și Andreea Greluș, Ana Tucker și Marta Sevilla, Martha Trombitaș și David Tomas, Ștefan Bădițescu, Ioana Elisabeta Olteanu, încercând să-și impună nota personală. Pe scena de la Thalia, ca și în sală - aceeași emoție artistică. Sunt trăiri regăsite și în lacrimile de mulțumire ale profesoarei Adelina

Oprean, violonistă de talie europeană, care a instaurat spiritul de familie al întregii manifestări. Marele secret al reușitei a fost comunicarea, realizată firesc și fructuos pentru toți participanții, decizi să revină la cea de-a opta ediție din toamna lui 2013.

C. P.: A fost, probabil, punctul culminant al manifestărilor.

A. S.: Ca în fiecare an. La Sala Thalia s-au înmânat și diplomele de participare. Acest spațiu cultural sibian nu este numai nou reabilitat, invidiat de multe filarmonici din țară, ci și cald, pentru că publicul se dovedește receptiv. Când se află în scenă, indiferent de vârsta lor, artiștii simt publicul. În fapt, reacția este una biunivocă între interpret și ascultători. Aceasta este chiar mai importantă decât aplauzele, căci în momentul când ele se declanșează, actul erotic este finit. Când ești aplaudat, nu mai ai emoții. Decât la bis! Sala Thalia este în sine minunată. Noi, spectatorii ca și ei, artiștii instrumentelor, suntem într-adevăr fericiți că există.

C. P.: Din program rezultă că, în paralel cu cursurile, în afara galei, s-au desfășurat concerte, conferințe, recitaluri.

A. S.: Manifestarea a dispus și de o dimensiune festivă neobișnuită, constând din cinci evenimente culturale distincte, intrate în tradiția cursului, așteptate mereu cu mare interes. Publicul sibian a fost invitat să participe la cele cinci concerte organizate de profesorii-maeștri și de cursanți care, prin calitatea și diversitatea ofertei lor muzicale, au putut deveni un moment de referință în viața culturală a toamnei sibiene. La Biserica Ursuline, duminică 14 octombrie, Cristian Florea a oferit cu orchestra alcătuită ad-hoc un concert întâmpinat cu multă emoție de melomani. Surprinzătoare a fost această prestație artistică oferită de cursanții reuniți ca într-un preludiv al evoluției lor viitoare. Alături de ei a cântat la vioară și profesoara Liuda Răileanu. Concertul a încântat numeroșii spectatori, printre care preotul paroh Nicolae Popa, care a afirmat concluziv: „În seara aceasta, în biserica noastră, au coborât îngerii.” În 12 octombrie, la cea dintâi serată muzicală, dialogul artelor ne adunase laolaltă în Sala Habitus. După prezentarea expoziției de pictură Opera ca labirint, simbolul ca provocare a lui Mircea Ignat a urmat lansarea a două cărți. Una este Opera Divina, semnată de criticul muzical Costin Popa, pe care am avut plăcerea de a o prezenta acum pentru a doua oară publicului sibian. Prima a fost făcută cu o lună în urmă în cadrul Festivalului Internațional al Artei Lirice, la Filarmonica de Stat și tot în prezența autorului. A doua carte s-a intitulat Memorandistul Nicolae Cristea și epoca sa de Anca Sîrghie, marcând 110 ani de la moartea ilustrului publicist sibian. Recitalul violoncelistului Cristian Florea a cuprins Suita nr.2 de Bach și Suita pentru violoncel solo de Gaspar Cassado. Recitalul maeștrilor s-a desfășurat două zile mai târziu la Sala Thalia, unde Adelina Oprean, Steluța Radu și Cristian Florea se reîntâlneau după 35 de ani pe scenă, cântând împreună Trio pentru pian, vioară și violoncel în Si bemol major op.99 de Schubert. Lor li s-au alăturat pianiștii Verena Louis și Adrian Oetiker într-un program care a cuprins Sonata pentru vioară și pian nr 33 în Mi bemol major KV 481 de Mozart, Sonata pentru violoncel și pian și Sonata pentru vioară și pian de Claude Debussy. O seară de înaltă emoție artistică.

C. P.: Ce vă propuneți în continuare?

A. S.: Așteptăm ca la edițiile viitoare ale Cursului Internațional de Măiestrie Instrumentală să participe un număr mai mare de pianiști și celiști talentați, mai ales că este promovată și forma de asistență pasivă a celor dornici de perfecționare, la care în acest an au recurs Mihai Andrițcu, Ionuț-

Cristian Bugnar și Emanuel Mureșan. Cursul din această toamnă are ca țintă de perspectivă constituirea unei Academii de Muzică la Sibiu, orașul cu o redevabilă tradiție lirică, unde se găsesc și forțe artistice instrumentale ce așteaptă să fie fructificate la un nivel mai înalt în România, ca țară a Comunității Europene. Între proiectele pe care vrem să le propunem, acesta ar avea bătaie mai lungă. După cum vedeți, viața muzicală românească migrează spre Vest. Chiar și de la Conservatorul din București au plecat mulți oameni de valoare. Este timpul ca un oraș cultural cum este Sibiu să înceapă o acțiune clar ținută de a-și face o academie de muzică. Desigur că în cabinele Sălii Thalia ar putea să fie găzduite cursuri pentru instrumente de coarde, pian și muzică de cameră, domenii în care maestrul ar invita personalități ale domeniului, gata să țină și concerte. Totul este ca Filarmonica din Sibiu să fie interesată, ca gazdă. Ca un preludiu în lupta cu inerțiile de tot felul, noi am cânta cu însuflețire, făcând o urare: „Trezește-te, Sibiu!” Selecția cursanților se va face pe viitor cu o jumătate de an înainte, cu începere din luna mai 2013, pe baza unor formulare de înscriere, unde candidații să-și menționeze repertoriul aflat în pregătire. Astfel lor li se va putea transmite din timp și programul muzical în care vor fi actanți de-a lungul celor zece zile de curs, pentru ca pregătirea lor să se facă mult înainte de perioada evenimentului propriu-zis. Este o condiție a calității în plină creștere de la o ediție la alta.